

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2023 r.

Poz. 1697

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 17 sierpnia 2023 r.

**w sprawie wykazu stanowisk na statkach, minimalnego składu załogi statków na śródlądowych drogach wodnych,
przeprowadzania egzaminu i sposobu działania komisji egzaminacyjnych²⁾**

Na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1097 i 2642 oraz z 2023 r. poz. 1588) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz stanowisk na statkach;
- 2) minimalny skład załogi na śródlądowych drogach wodnych:
  - a) statku bez napędu mechanicznego wchodzącego w skład zestawu holowanego,
  - b) statku towarowego o napędzie mechanicznym,
  - c) holownika,
  - d) lodołamacza,
  - e) statku pasażerskiego,
  - f) pchacza, zestawu pchanego oraz zestawu sprzężonego– w zależności od rodzaju statku i czasu jego pracy;
- 3) zakres wymagań egzaminacyjnych niezbędnych do uzyskania dokumentów kwalifikacyjnych;
- 4) szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminu, sposób działania komisji egzaminacyjnych i szczególne warunki wynagradzania członków tych komisji.

---

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej – żegluga śródlądowa, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. z 2021 r. poz. 937).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża następujące dyrektywy:

- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej oraz uchylającą dyrektywy Rady 91/672/EWG i 96/50/WE (Dz. Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 53, Dz. Urz. UE L 6 z 10.01.2020, str. 15, Dz. Urz. UE L 100 z 01.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 274 z 30.07.2021, str. 52 oraz Dz. Urz. UE L 30 z 11.02.2022, str. 3);
- 2) dyrektywę delegowaną Komisji (UE) 2020/12 z dnia 2 sierpnia 2019 r. uzupełniającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 w odniesieniu do standardów dotyczących: kompetencji oraz odpowiadających im wiedzy i umiejętności, egzaminów praktycznych, zatwierdzania symulatorów oraz stanu zdrowia (Dz. Urz. UE L 6 z 10.01.2020, str. 15).

Rozdział 2

Wykaz stanowisk na statkach i minimalny skład załogi statków na śródlądowych drogach wodnych

§ 2. Ustala się następujące stanowiska na statkach:

- 1) w służbie pokładowej:
  - a) praktykant,
  - b) młodszy marynarz,
  - c) marynarz,
  - d) starszy marynarz,
  - e) sternik,
  - f) kierownik statku,
  - g) ekspert w dziedzinie skroplonego gazu ziemnego,
  - h) ekspert w dziedzinie żeglugi pasażerskiej;
- 2) w służbie maszynowej:
  - a) motorzysta,
  - b) mechanik.

§ 3. Ustala się następujące systemy eksploatacji statku, od których zależy ustalenie minimalnego składu załogi statków na śródlądowych drogach wodnych:

- 1) system A1 – oznaczający żeglugę statku przez okres nieprzekraczający 14 godzin w ciągu doby, przy czym statek powinien zatrzymać się na nieprzerwany, co najmniej 8-godzinny postój;
- 2) system A2 – oznaczający żeglugę statku przez okres nieprzekraczający 18 godzin w ciągu doby, przy czym statek powinien zatrzymać się na nieprzerwany, co najmniej 6-godzinny postój;
- 3) system B – oznaczający całodobową żeglugę statku.

§ 4. 1. Ustala się następujący minimalny skład załogi statków bez napędu mechanicznego wchodzących w skład zestawów holowanych na śródlądowych drogach wodnych:

Lp.	Nośność statku	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	od 15 do 200 ton	kierownik statku	1	2	2
		starszy marynarz	–	–	–
		marynarz	–	–	–
		młodszy marynarz	–	–	–
2	od 201 do 750 ton	kierownik statku	1	2	2
		starszy marynarz	–	–	–
		marynarz	–	–	–
		młodszy marynarz	1	1	1
3	powyżej 750 ton	kierownik statku	1	2	2
		starszy marynarz	–	–	–
		marynarz	1	–	1
		młodszy marynarz	–	1	–

2. W przypadku statków, o których mowa w ust. 1:

- 1) nieposiadających urządzeń sterowych, które mogą być obsługiwane przez jedną osobę,
  - 2) niemających łączności radiotelefonicznej lub przewodowej między stanowiskiem sternika a stanowiskami manewrowymi,
  - 3) nieposiadających wciągarek o napędzie mechanicznym,
  - 4) niemających możliwości dawania podczas żeglugi sygnałów wizualnych i akustycznych ze stanowiska sternika
- skład załogi zwiększa się o 1 młodszego marynarza.

§ 5. 1. Ustala się następujący minimalny skład załogi statków o napędzie mechanicznym, zestawów pchanych i zestawów sprzężonych na śródlądowych drogach wodnych:

- 1) statki towarowe o napędzie mechanicznym:

Lp.	Długość statku (L) w m	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	$L \leq 70$	kierownik statku	1	2	2
		sternik	–	–	–
		starszy marynarz	–	–	1
		marynarz	1	–	–
		młodszy marynarz	–	1	–
2	$70 < L \leq 86$	kierownik statku	1	2	2
		sternik	–	–	–
		starszy marynarz	1	–	1
		marynarz	–	1	–
		młodszy marynarz	–	1	1
3	$L > 86$	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	–	1
		starszy marynarz	–	1	–
		marynarz	–	–	1
		młodszy marynarz	1	–	–

- 2) holowniki i lodołamacze:

Lp.	Moc mechanicznego urządzenia napędowego w kW	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	do 150 włącznie	kierownik statku	1	2	2
		sternik	–	–	–
		starszy marynarz	–	–	1
		marynarz	1	1	–
		młodszy marynarz	–	–	–
2	powyżej 150 do 300 włącznie	kierownik statku	1	2	2
		sternik	–	–	–
		starszy marynarz	–	–	–
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	1	–	1

3	powyżej 300 do 450 włącznie	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	-
		starszy marynarz	-	1	-
		marynarz	-	-	1
		młodszy marynarz	-	-	1
		mechanik	1	1	1
4	powyżej 450	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		starszy marynarz	-	-	1
		marynarz	1	1	-
		młodszy marynarz	-	1	-
		mechanik	1	1	1

3) statki pasażerskie bez miejsc sypialnych:

Lp.	Dopuszczalna liczba pasażerów	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	do 75 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	-
		starszy marynarz	1	1	1
		marynarz	-	-	-
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	-	-	-
2	od 76 do 250 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	-
		starszy marynarz	1	-	-
		marynarz	-	1	-
		młodszy marynarz	1	1	1
		mechanik	-	-	-
3	od 251 do 600 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		starszy marynarz	-	1	-
		marynarz	1	-	1
		młodszy marynarz	-	1	1
		mechanik	-	-	-
4	powyżej 601 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		starszy marynarz	-	1	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	1	-	-
		mechanik	1	1	1

4) statki pasażerskie z miejscami sypialnymi:

Lp.	Dopuszczalna liczba pasażerów	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	do 50 miejsc sypialnych	kierownik statku	1	2	2
		sternik	–	–	1
		starszy marynarz	1	1	–
		marynarz	–	–	1
		młodszy marynarz	1	1	–
		mechanik	–	–	–
2	od 51 do 100 miejsc sypialnych	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	–	1
		starszy marynarz	–	1	–
		marynarz	1	–	1
		młodszy marynarz	–	1	–
		mechanik	1	1	1
3	powyżej 100 miejsc sypialnych	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	–	1
		starszy marynarz	1	1	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	–	1	1
		mechanik	1	1	1

5) pchacze oraz zestawy pchane i sprzężone:

Lp.	Rodzaj formacji	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	pchacz lub zestaw pchany z jedną barką $L \leq 86$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	–	–	–
		starszy marynarz	–	1	1
		marynarz	1	–	–
		młodszy marynarz	–	–	1
		mechanik	–	–	–
2	zestaw pchany lub sprzężony o $L \leq 125$ m i $B < 12$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	–	1
		starszy marynarz	–	–	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	–	1	1
		mechanik	–	–	–

3	zestaw pchany lub sprzężony o $L \leq 125$ m i $B > 12$ m oraz $L > 125$ m i $B \leq 12$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	–	1
		starszy marynarz	–	1	–
		marynarz	1	–	1
		młodszy marynarz	–	1	1
		mechanik	–	–	–
4	zestaw pchany lub sprzężony o $L > 125$ m i $B > 12$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	–	1
		starszy marynarz	–	1	–
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	1	1	1
		mechanik	1	1	1

2. W przypadku statków, o których mowa w ust. 1, niespełniających warunków określonych w § 4 ust. 2 lub nieposiadających:

- 1) urządzeń napędowych, które można obsługiwać ze stanowiska sternika,
- 2) na stanowisku sternika przyrządów kontrolnych urządzeń napędowych sygnalizujących nieprawidłowości w pracy tych urządzeń

– skład załogi zwiększa się o 1 młodszego marynarza.

§ 6. 1. Na statkach o napędzie mechanicznym wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 jeden z członków załogi posiada uprawnienia do obsługi mechanicznych urządzeń napędowych statku.

2. Na statkach pasażerskich wymienionych w § 5 ust. 1 pkt 3 i 4 jeden z członków załogi posiada:

- 1) uprawnienia do obsługi mechanicznych urządzeń napędowych statku, z wyłączeniem kierownika statku;
- 2) unijne świadectwo kwalifikacji eksperta w dziedzinie żeglugi pasażerskiej.

3. Na statkach napędzanych skroplonym gazem ziemnym w trakcie:

- 1) rejsu – kierownik statku posiada unijne świadectwo kwalifikacji eksperta w dziedzinie skroplonego gazu ziemnego;
- 2) bunkrowania, przygotowania do konserwacji, przeprowadzania kontroli systemu – członek załogi odpowiedzialny za te czynności posiada unijne świadectwo kwalifikacji eksperta w dziedzinie skroplonego gazu ziemnego.

Rozdział 3

Zakres wymagań egzaminacyjnych niezbędnych do uzyskania dokumentów kwalifikacyjnych, szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminu, sposób działania komisji egzaminacyjnych oraz warunki wynagradzania członków tych komisji

§ 7. Egzamin przeprowadza się zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, których zakres jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 8. 1. Osoby zdające egzamin w czasie trwania egzaminu mogą korzystać wyłącznie z przyrządów, tablic i innych pomocy dopuszczonych przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

2. W czasie trwania egzaminu osoba zdająca egzamin nie może:

- 1) korzystać z pomocy innych niż określone w ust. 1 oraz z pomocy innych osób;
- 2) udzielać pomocy innym osobom zdającym egzamin w jakiegokolwiek formie.

3. Stwierdzenie naruszenia, o którym mowa w ust. 2, powoduje skreślenie z listy osób zdających egzamin osoby, która dopuściła się tego naruszenia.

§ 9. 1. Tematy egzaminu z części teoretycznej przeprowadzanego w formie pisemnej, zwanego dalej „egzaminem pisemnym”, są opracowywane przez egzaminatorów i następnie są zatwierdzane przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

2. Przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, egzaminatorów i sekretarza komisji egzaminacyjnej obowiązuje zachowanie w tajemnicy tematów egzaminacyjnych oraz podjęcie środków zabezpieczających zachowanie tej tajemnicy.

§ 10. 1. Każda z osób przystępujących do egzaminu pisemnego otrzymuje tematy egzaminacyjne w formie testu.

2. W czasie trwania egzaminu pisemnego nie urzędza się przerw zbiorowych.

3. Ogólny nadzór nad przebiegiem egzaminu pisemnego sprawuje przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

4. Stały dyżur na sali egzaminacyjnej pełni co najmniej dwóch członków komisji egzaminacyjnej.

§ 11. 1. Egzamin z części teoretycznej przeprowadzany w formie ustnej odbywa się w obecności wszystkich członków komisji egzaminacyjnej.

2. W przypadku zgłoszenia się więcej niż dziesięciu kandydatów dopuszcza się egzaminowanie w podkomisjach.

3. W skład podkomisji wchodzi co najmniej dwóch członków komisji egzaminacyjnej.

§ 12. Do uzyskania oceny pozytywnej z egzaminu z części teoretycznej jest wymagane uzyskanie co najmniej 70% możliwych do zdobycia punktów z każdego przedmiotu.

§ 13. 1. Protokół z przebiegu egzaminu z części teoretycznej podpisują wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej, którzy brali udział w tym egzaminie.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) datę, miejsce i czas trwania egzaminu z części teoretycznej;
- 2) nazwiska członków komisji egzaminacyjnej biorących udział w egzaminie z części teoretycznej;
- 3) nazwiska i imiona osób zdających egzamin z części teoretycznej oraz określenie rodzaju dokumentu kwalifikacyjnego, którego dotyczył egzamin;
- 4) oceny z egzaminu z części teoretycznej uzyskane przez osoby zdające egzamin;
- 5) stanowisko komisji egzaminacyjnej w sprawie dopuszczenia osoby zdającej egzamin do egzaminu z części praktycznej.

§ 14. 1. Egzamin z części praktycznej odbywa się w obecności co najmniej dwóch członków komisji egzaminacyjnej.

2. Przeprowadzając egzamin z części praktycznej na:

- 1) unijne świadectwo kwalifikacji kapitana żeglugi śródlądowej,
- 2) szczególne zezwolenie dla kapitana na uprawianie żeglugi z pomocą radaru,
- 3) unijne świadectwo kwalifikacji eksperta w dziedzinie:
  - a) żeglugi pasażerskiej,
  - b) skroplonego gazu ziemnego

– stosuje się zasady punktacji oraz dotyczące sposobu przeprowadzania tego egzaminu określone w częściach I–V załącznika II do dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2020/12 z dnia 2 sierpnia 2019 r. uzupełniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 w odniesieniu do standardów dotyczących: kompetencji oraz odpowiadających im wiedzy i umiejętności, egzaminów praktycznych, zatwierdzania symulatorów oraz stanu zdrowia (Dz. Urz. UE L 6 z 10.01.2020, str. 15).

3. Ocenę z egzaminu z części praktycznej wystawia egzaminator wyznaczony przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

§ 15. 1. Po zakończeniu egzaminu z części praktycznej komisja egzaminacyjna ustala ostateczną ocenę z egzaminu obejmującego część teoretyczną i praktyczną.

2. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje osobie zdającej egzamin informację o uzyskanej ocenie, o której mowa w ust. 1, w formie ustnej.

§ 16. 1. Protokół końcowy zawiera:

- 1) datę i miejsce ustalenia ostatecznej oceny z egzaminu;
- 2) skład komisji egzaminacyjnej;
- 3) nazwiska i imiona osób zdających egzamin oraz określenie rodzaju dokumentu kwalifikacyjnego, którego dotyczył egzamin;
- 4) ostateczną ocenę z egzaminu;
- 5) stwierdzenie o zdaniu albo niezdaniu egzaminu.

2. Protokół końcowy opatruje się odciskiem pieczęci komisji egzaminacyjnej i jest on podpisywany przez wszystkich członków komisji egzaminacyjnej.

3. Osobie zdającej egzamin przysługuje wgląd do części protokołu dotyczącego jego osoby oraz do jego pisemnego testu egzaminacyjnego.

§ 17. 1. Dokumenty dotyczące prac komisji egzaminacyjnej pozostają w archiwum urzędu obsługującego dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej, przy którym działa komisja egzaminacyjna.

2. Pisemne testy egzaminacyjne niszczy się po upływie 1 roku, licząc od dnia zakończenia egzaminu.

§ 18. Przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego, członkom i sekretarzowi komisji egzaminacyjnej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 120 zł za jedno posiedzenie komisji, a egzaminatorom – w wysokości 30 zł za przeegzaminowanie jednej osoby z jednego przedmiotu objętego zakresem wymagań.

Rozdział 4

Przepisy przejściowy i końcowy

§ 19. Statki żeglugi śródlądowej mogą uprawiać żeglugę przy minimalnym składzie załogi statku określonym w dokumencie bezpieczeństwa statku wydanym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia do dnia upływu terminu ważności tego dokumentu.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 25 sierpnia 2023 r.³⁾

Minister Infrastruktury: *A. Adamczyk*

---

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych i składu załóg statków żeglugi śródlądowej (Dz. U. poz. 1686 oraz z 2018 r. poz. 576), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o żegludzie śródlądowej oraz ustawy o czasie pracy na statkach żeglugi śródlądowej (Dz. U. poz. 1588).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
z dnia 17 sierpnia 2023 r. (Dz. U. poz. 1697)

ZAKRES WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

I. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poziomie operacyjnym (unijne świadectwo kwalifikacji: marynarza, starszego marynarza, sternika żeglugi śródlądowej)

Wymagana wiedza teoretyczna

Kompetencje wymagane na poziomie operacyjnym oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część I załącznika I do dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2020/12 z dnia 2 sierpnia 2019 r. uzupełniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 w odniesieniu do standardów dotyczących: kompetencji oraz odpowiadających im wiedzy i umiejętności, egzaminów praktycznych, zatwierdzania symulatorów oraz stanu zdrowia (Dz. Urz. UE L 6 z 10.01.2020, str. 15), zwanej dalej „dyrektywą”.

II. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarskiego przewoźnika żeglugi śródlądowej

A. Wymagana wiedza teoretyczna

1. Ogólne wiadomości o promach:

- 1) rodzaje promów i ogólne wiadomości o budowie promu;
- 2) podstawowe wiadomości z zakresu pływalności i stateczności promów.

2. Znajomość przepisów:

- 1) dotyczących żeglugi promów i ich oznakowania oraz wymagań technicznych z tym związanych, a także wyposażenia i dokumentów warunkujących dopuszczenie promu do żeglugi;
- 2) bhp i przeciwpożarowych obowiązujących na promach;
- 3) dotyczących postępowania powypadkowego.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne

1. Przeprowadzanie drobnych remontów promu i jego konserwacja.
2. Prawidłowe rozmieszczenie pasażerów, ładunku i pojazdów na promie.
3. Uruchamianie promu, kierowanie ruchem i prowadzenie promu.
4. Udzielanie pierwszej pomocy tonącym i ofiarom poparzenia.
5. Praktyczna obsługa łodzi przewoźowej bez napędu mechanicznego oraz łodzi towarzyszącej lub ratunkowej.
6. Obsługa wyposażenia ratunkowego i przeciwpożarowego.

III. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarskiego młodszego sternotorzysty i sternotorzysty żeglugi śródlądowej

A. Wymagana wiedza teoretyczna

1. Budowa statku, jego wyposażenie i właściwości manewrowe:

- 1) podstawowe wiadomości o rodzajach i budowie małych statków żeglugi śródlądowej; materiały konstrukcyjne kadłuba, jego podstawowe elementy konstrukcyjne, parametry kadłuba, parametry statku;
- 2) właściwości manewrowe małego statku, wybrane zagadnienia z teorii prowadzenia statku; wypór i wyporność, nośność, środek ciężkości i wyporu, pływalność i stateczność; pędniki i ich rodzaje; zjawiska zachodzące wokół strefy ruchu statku – opływ kadłuba, ruch falowy, strumień zaśrubowy, prąd nadążający; wpływ akwenu i rozmieszczenia ładunku lub pasażerów na manewrowanie statkiem, zjawisko przysawiania, wpływ wiatru i prądu wody na statek i jego manewry;
- 3) wyposażenie statku i jego kadłuba.

2. Silniki spalinowe i mechanizmy pomocnicze:

- 1) ogólne wiadomości o silnikach spalinowych i mechanizmach pomocniczych: rodzaje silników stosowanych na statkach żeglugi śródlądowej, rola mechanizmów pomocniczych;
- 2) instalacje maszynowe i zbiorniki na małych statkach; źródła energii.

3. Znajomość przepisów i zarys locji śródlądowej:

- 1) przepisy z zakresu żeglugi śródlądowej – oznakowanie statków, znaki i sygnały optyczne i akustyczne, oznakowanie szlaku żeglownego – rodzaje i znaczenie znaków żeglugowych, oznakowanie przeszkód nawigacyjnych, budowli i urządzeń hydrotechnicznych oraz budowli i linii przesyłowych krzyżujących się z drogą wodną; zasady prawa drogi; dokumenty na statku; wypadki żeglugowe;
  - 2) przepisy bhp, sanitarne oraz w zakresie ochrony środowiska dotyczące małych statków;
  - 3) ogólne wiadomości o drogach wodnych i budownictwie wodnym – zarys locji śródlądowej.
- B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne
1. Uruchamianie oraz obsługa silnika i mechanizmów pomocniczych.
  2. Usuwanie drobnych uszkodzeń.
  3. Samodzielne manewrowanie małym statkiem.
  4. Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.
  5. Manewry ratownicze małym statkiem.
  6. Obsługa wyposażenia ratunkowego i przeciwpożarowego.

IV. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania unijnego świadectwa kwalifikacji kapitana żeglugi śródlądowej

- A. Wymagana wiedza teoretyczna
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część II załącznika I do dyrektywy.
- B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określają części IV i V załącznika II do dyrektywy.

V. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania szczególnego zezwolenia dla kapitana na uprawianie żeglugi na wodach morskich

Wymagana wiedza teoretyczna

Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część III załącznika I do dyrektywy.

VI. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania szczególnego zezwolenia dla kapitana na uprawianie żeglugi z pomocą radaru

- A. Wymagana wiedza teoretyczna
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część IV załącznika I do dyrektywy.
- B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część I załącznika II do dyrektywy.

VII. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania unijnego świadectwa kwalifikacji eksperta w dziedzinie żeglugi pasażerskiej

- A. Wymagana wiedza teoretyczna
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część V załącznika I do dyrektywy.
- B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część II załącznika II do dyrektywy.

VIII. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania unijnego świadectwa kwalifikacji eksperta w dziedzinie skroplonego gazu ziemnego

- A. Wymagana wiedza teoretyczna
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część VI załącznika I do dyrektywy.
- B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne
Wymagane kompetencje oraz przypadającą im wiedzę i umiejętności określa część III załącznika II do dyrektywy.

IX. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania świadectwa motorzysty żeglugi śródlądowej**A. Wymagana wiedza teoretyczna**

1. Budowa i zasady działania silników spalinowych i mechanizmów pomocniczych:

- 1) zasada działania silników spalinowych; zamiana energii cieplnej na energię ruchu; silnik wysokoprężny i jego przekrój schematyczny;
- 2) znajomość budowy silnika wysokoprężnego; blok silnikowy, cylindry, tuleje, głowice, tłoki, pierścienie oraz ich rodzaje; wał korbowy, łożyskowanie, uszczelnienie, koło zamachowe, korbowody i panwie; sworzeń tłokowy i jego zamocowanie; zawory bezpieczeństwa, zawory rozruchowe, ssące i wydechowe.

2. Mechanizmy i urządzenia pomocnicze, instalacje i zbiorniki:

- 1) pompy paliwowe zasilające, mechanizmy zawieszane na silniku, przyrządy kontrolno-pomiarowe; instalacja elektryczna silnika;
- 2) układ paliwowy i zbiorniki, układ smarowniczy, chłodzący, instalacji osuszającej i ogólnego użytku, instalacji hydraulicznej, instalacji wody pitnej, instalacji ścieków sanitarnych;
- 3) pompy i sprężarki – typy i części składowe; butle sprężonego powietrza;
- 4) instalacja elektryczna statku, obwody elektryczne, źródła energii – akumulatory, prądnice, zasilanie z łądu.

3. Siłownia spalinowa:

- 1) ustawienie silnika na fundamentach; sprzęgło, wał pośredni, wał śrubowy; pochwa wału śrubowego – jej łożyskowanie i uszczelnienie;
- 2) rozmieszczenie mechanizmów w siłowni; rozmieszczenie zbiorników oraz instalacje rurociągowe; stacje zaworowe;
- 3) urządzenia kontrolno-sygnalizacyjne; sygnalizacja alarmowa silników, zęz i siłowni.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne

1. Obsługa silników napędowych i mechanizmów pomocniczych.
2. Eliminowanie nieprawidłowości i zakłóceń w pracy silników i mechanizmów pomocniczych.
3. Przyjmowanie paliwa i smarów.
4. Prace remontowo-konserwacyjne w siłowni spalinowej.
5. Obsługa wyposażenia ratunkowego i przeciwpożarowego.

X. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu mechanika statkowego żeglugi śródlądowej**A. Wymagana wiedza teoretyczna**

1. Teoria silnika spalinowego:

- 1) zasady działania silnika 2- i 4-suwowego z zapłonem samoczynnym oraz doładowanego;
- 2) podstawowe parametry silników; sprawność mechaniczna i ogólna silnika; procesy zachodzące w cylindrze silnika; podstawowe zespoły silnika i ich budowa;
- 3) instalacje silnikowe: paliwowa, smarownicza, chłodzenia, rozruchowa – zasady ich działania, ich obsługa i regulacja; technika uruchamiania, obsługi, podnoszenia obrotów i zatrzymywania silnika; codzienna konserwacja silnika; najprostsze systemy regulacyjne w poszczególnych instalacjach;
- 4) magazynowanie paliw, olejów i smarów oraz gospodarka nimi; właściwości paliw i olejów.

2. Mechanizmy pomocnicze i instalacje na statku:

- 1) zasady budowy elementów instalacji kadłuba;
- 2) instalacje zęzowe, balastowe, chłodzenia, przeciwpożarowe, smarownicze, hydrauliki siłowej, sprężonego powietrza i centralnego ogrzewania;
- 3) zasady działania pomp wirnikowych i tłokowych, sprężarek i turbosprężarek; obsługa instalacji hydraulicznych;
- 4) budowa urządzeń sterowych i ich rodzaje; armatura stosowana w instalacjach na statku;
- 5) budowa wciągarek kotwicznych i urządzeń szepiających; mechanizmy i urządzenia statków technicznych;
- 6) pędniki i ich rodzaje, zasada ustawiania linii wałów; sprzęgła nawrotne.

3. Elektrotechnika na statku:

- 1) zastosowanie energii elektrycznej na statku i podstawy elektrotechniki; zasady działania podstawowych urządzeń elektrycznych na statku;
- 2) rodzaje instalacji elektrycznych na statku i źródła prądu; rodzaje kabli i przewodów stosowanych na statkach; elektryczne instalacje rozruchowe; prostowniki i przetwornice.

4. Budowa i remonty statków:

- 1) ogólne wiadomości o budowie statku; podział i zakres remontów statków – opisy remontów; naprawy podstawowych elementów kadłuba statku;
- 2) remonty silników spalinowych i mechanizmów pomocniczych; naprawy i wymiana instalacji kadłuba; naprawy instalacji elektrycznych; nadzór techniczny nad budową i remontami statków.

5. Podstawowe przepisy z zakresu żeglugi śródlądowej. Nadzór klasyfikacyjny, techniczny, sanitarny i nadzór ochrony środowiska.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne

1. Obsługa silników napędowych i mechanizmów pomocniczych. Eliminowanie występujących nieprawidłowości i zakłóceń w pracy silników napędowych i mechanizmów pomocniczych.
2. Odczytywanie rysunków technicznych i szkicowanie schematów instalacji statku.
3. Przygotowanie statku do remontu; odbiór wykonanych prac remontowych.
4. Obsługa wyposażenia ratunkowego i przeciwpożarowego.